

Bild: Njutafilms

Flow – Katten som slutade vara rädd för vatten

I en värld där människorna försvunnit, städerna övergivits och naturen tagit över, lever djuren sida vid sida. Men en enorm översvämning förändrar allt. En ensam katt tvingas utmana sin rädsla för vatten och söka sällskap och skydd hos andra djur. Tillsammans med en lemur, en golden retriever, en kapybara och en sekreterarfågel upplever katten ett seglaräventyr med många vändningar, där de olika djurens individuella egenskaper blir både en utmaning och en tillgång.

Om filmhandledningen

Denna filmhandledning innehåller en förberedande övning som kan göras innan ni ser filmen. Varken denna övning eller några andra övningar är obligatoriska för att kunna arbeta pedagogiskt med filmen, utan ska ses som förslag och idéer att utgå ifrån. Du väljer själv hur många och vilka övningar du eventuellt vill göra med eleverna. Du har full frihet att anpassa övningarna utifrån din elevgrupps ålder, mognad och lärandebehov.

Bifogat till filmhandledningen finns ett kortfattat textmaterial som kan användas för en av övningarna. Materialet sammanställer information från Wikipedia om olika djur och har lagts till för att eleverna ska kunna få läsa sammanhängande text på papper i stället för att enbart söka fragmentarisk information på nätet.

Handling

Flow utspelar sig i en värld där människan inte finns kvar på jorden. Städerna har förfallit och täcks av växtlighet, som halvt dolda minnen av en civilisation. Djuren lever i frihet, sida vid sida i en evigt grön och skiftande natur.

En stor flodvåg sveper fram och tar med sig allt i sin väg. En ensamlevande katt lyckas så småningom rädda sig undan drunkning på en lösdrivande båt som från början är bebodd enbart av en fredlig och trött kapybara. Snart får de sällskap av en samlartokig, nervös lemur, en glad och bufflig golden retriever samt en strikt och ordningsam sekreterarfågel. Djuren får lära sig att leva sida vid sida, trots sina olikheter, och att hjälpa varandra i de olika utmaningar som de möter på sin seglats.

Att hitta mat är ett av problemen som behöver angripas

på nya sätt. Katten får lära sig att simma och att dela med sig av sitt byte. Ibland griper yttre krafter in och utsätter djuren i båten för fara, till exempel när en val skapar enorma svallvågor. Båtfärden tar också djuren till resterna av en övergiven stad där de får utforska vitrerade statyer, sjunkande byggnadsverk och en gammal amfiteater.

Djurens olika personliga egenskaper, kroppsspråk och sätt att leva måste anpassas när de blir beroende av varandra för att klara sig. Detta erbjuder utmaningar, inte minst för katten som är ett ensamlevande djur och till sin karaktär misstänksam och lite avig. Men djuren visar sig också kunna hjälpa och skydda varandra, som när sekreterarfågeln räddar katten genom att flyga den till en säkrare plats.

Till slut lägger sig översvämningen, vattnet sjunker undan och djuren kan kliva i land i sin gamla vanliga skogsmiljö. De är alla många erfarenheter och äventyr rikare – och har dessutom blivit mer empatiska och medvetna om att världen befolkas av olika typer, med olika behov och beteenden.

Filmen och läroplanen

En av det mest grundläggande och genomsyrande målen med läroplanen är att skolan ska ”främja förståelse [för andra människor] och förmåga till inlevelse”. Att prata om olikheter, likheter, ömsesidighet, empati och samarbete utifrån karaktärerna i en film är ett sätt att arbeta med detta mål.

Vidare är ett miljöperspektiv centralt i dagens utbildning. Filmen handlar om en översvämning som får konsekvenser för djurens sätt att leva. En sådan berättelse

Bild: Njutafilms

telse utgör en utmärkt grund för att prata vidare om vår relation till naturen. Människans påverkan på naturen och klimatförändringar är ett viktigt samtalsämne. Filmen kan också inspirera till att införskaffa mer kunskap om naturkatastrofer.

Handledningen innehåller även övningar på teman som passar inom ämnena geografi, historia och samhällskunskap. Dessutom finns övningar för att analysera och tolka rörlig bild, vilket är en viktig del av film- och mediekunnighet och källkritik.

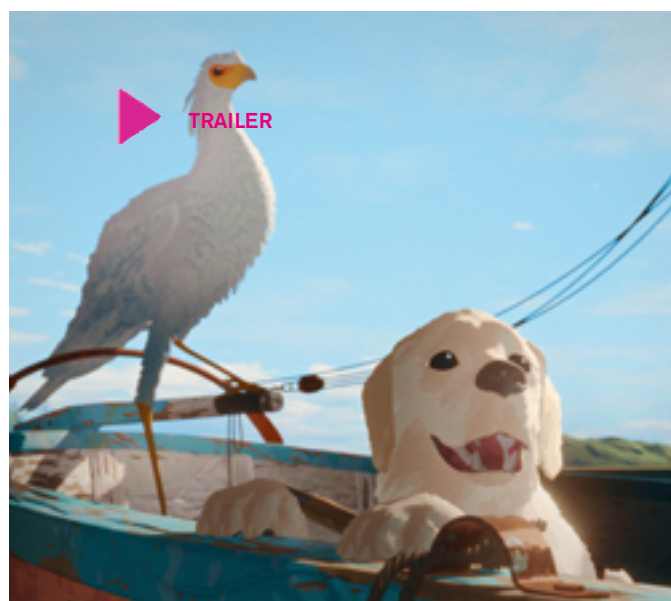
Filmens form och innehåll

Innan ni ser filmen

Om ni har möjlighet att se [trailern](#) till filmen först så gör det. Gör en tankekarta eller en ordlista med nyckelord som ni skriver ner på tavlan. Vad tror ni att det här är för sorts film? Vilka känslor tror ni att ni kommer att få uppleva genom att se filmen? Vem tror ni är filmens huvudperson? Vilka miljöer tror ni att filmen kommer att gestalta? Nyckelord kan vara *äventyr*, *spännande*, *rolig*, *rädsla*, *övertäckning*, *sorg*, *mörka färger*, *skog* eller andra saker och beskrivningar. När ni har sett filmen går ni tillbaka till orden och kontrollerar vilka förväntningar som infriades och vad i filmen som var annorlunda än ni trott, och på vilket sätt.

Djuren i filmen

I filmen möter vi en färgstark samling djur. De har helt olika levnadsvanor, behov och personligheter. Med utgångspunkt i filmens karaktärer kan vi lära oss mer både om djuren och om oss människor – om vad det innebär att vara olika men ändå behöva hjälpas åt och dela på utrymmet i världen (eller en båt).

Trailer
Källa: Njutafilms

- Dela in klassen fem grupper. Varje grupp tar sig an en text ur [extramaterialet](#) och läser om ett av djuren. Stryk under ord som ni inte förstår och be läraren om hjälp om ni inte själva i gruppen kan komma fram till vad de betyder. Läs texten flera gånger, läs gärna högt ett stycke var. Redovisa gruppvis för hela klassen vad som stått i texterna. Om ni har tid kan varje grupp göra ett arbete till redovisningen, till exempel på ett större ark. Ni kan hitta bilder på djuret på nätet, rita och göra faktarutor. Om eleverna inte kan läsa själva så kan ni använda materialet för högläsning i helklass. Använd gärna ett digitalt verktyg för att titta på bilder av djuren, men låt eleverna få följa med texten på papper när ni läser. Ni kan hjälpas åt att sammanfatta texterna muntligt och skriva upp nyckelord på tavlan.

- Gör listor över de olika karaktärernas egenskaper. Jobba i helklass och gör kolumner på tavlan för varje djur, där ni fyller på med ord om hur de är. Som en andra del av övningen kan ni göra omröstningar om vilken egenskap som är mest framträdande för respektive djur. Gör sedan en tankekarta för varje egenskapsord där ni associerar/diskuterar fram olika synonymer till det egenskapsordet (till exempel modig - våghalsig - djärv - dristig - tapper - orädd och så vidare).

- Arbeta enskilt med att skriva ner tre egenskaper som ni själva har. Rita en bild som illustrerar åtminstone en av egenskaperna.

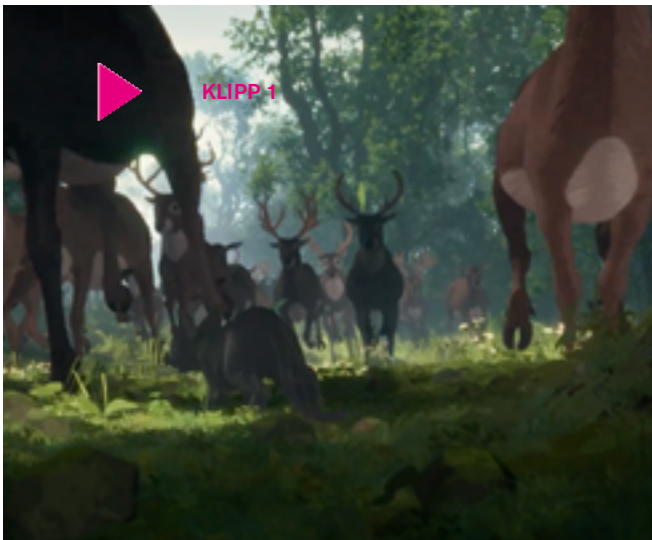
- Prata i helklass om på vilka sätt djuren i filmen liknar varandra, och på vilka sätt de är olika. Kommer ni ihåg några scener där djuren hjälpte varandra? Vem gjorde vad? I vilka situationer och sammanhang i era egna liv behöver ni samarbeta och hjälpas åt med andra som är olika er?

Filmberättelsen

Flow innehåller ett rikt och säregt bildspråk som är både fantasifullt och på många sätt ovanligt realistiskt för en animerad film. Filmen kommunicerar känslor och händelseförlopp på ett tydligt och levande sätt, och djurens beteenden och kroppsspråk är verklighetstroga. Filmen använder också riktiga djurläten och naturljud i stället för dialog i form av mänskligt tal.

- Se [klipp 1](#) där katten hamnar i vägen för en framrusande hjortflock. Prata i helklass om hur ni tror att katten känner sig. Hur känns det för er att titta? Kan ni föreställa er hur det ser ut för katten? Hur skulle scenen se ut ur hjortarnas perspektiv? Skulle ljudet vara annorlunda i hjortarnas öron? Rita varsin teckning där ni i stället tar hjortarnas perspektiv. Vad ser de när de springer fram?

- Prata om saga/fiktion kontra verklighet. Filmen är animerad, så vi vet att den är fiktion. Hur verklig tycker ni att

Klipp 1
Källa: Njutafilms

den känns, och varför? Vad i filmen tycker ni stämmer överens med verkligheten? Vad är däremot sådant som bara händer i sagor, och varför? Fundera över miljön, karaktärerna och deras behov, samt händelseförloppet i filmen.

- Prata om det faktum att sekreterarfåglar i verkligheten inte lever i flock. Varför tror ni att man har gjort fågeln till ett flockdjur i filmen? Vad har det för betydelse för sekreterarfågeln karaktär? Minns ni någon scen där flocklivet skildras i filmen, och vad säger den scenen?
- Prata om att man har använt och spelat in riktiga djurs ljud i filmen, i stället för prat/dialog. Varför tror ni att man har valt att göra så? På vilka sätt skulle filmen bli annorlunda om djuren hade pratat? Kapybarans ljud kommer dock från en känguruunge, eftersom filmskaparna inte tyckte att riktiga kapybarors ljud motsvarade den

personlighet de ville att kapybaran skulle ha i filmen. Prata om vad det innebär att utge sig för att ligga nära ”det verkliga” men manipulera vissa saker för att göra en berättelse roligare/mer spännande/sorgligare. Vilka filmer, tv-serier, reklamklipp eller annan rörlig bild har eleverna sett där de vet att verkligheten har förändrats och manipulerats? På vilka sätt har manipulationen gjorts och varför?

Miljö och naturkatastrofer

Naturkatastrofer – eller stora, omskakande miljöhändelser – har alltid skett. Skogsbränder, översvämningar och jordskred är en del av naturens föränderlighet. Det finns dock mycket som tyder på att den här typen av händelser har blivit vanligare, och framför allt att de får andra och mer omfattande konsekvenser, i takt med människans överutnyttjande av jordens resurser.

- Vilka omvälvande naturfenomen känner ni till? Gör en lista tillsammans.
- Dela in klassen i grupper och låt varje grupp lära sig mer om ett naturfenomen (till exempel skogsbrand, orkan, översvämning). Det finns tips på källor för mer information längst bak i handledningen. Låt varje grupp redovisa muntligt och/eller genom att göra en presentation digitalt eller analogt (till exempel i kollageform på ett större ark) med bilder, ljud, material och små faktatexter.
- Prata om begreppen artrikedom och biologisk mångfald. Vad betyder de? Hur kan de främjas? Vilka utrotningshotade djur känner eleverna till? Finns det utrotningshotade djur i Sverige, vilka är de och var lever de?
- Se [klipp 2](#) där vi får se hur vattnet stiger. Tänk sedan också tillbaka på filmens slut, där valen dör när den strandat

Bild: Njutafilms

Klipp 2
Källa: Njutafilms

och blir utan vatten. Prata om att förändringar i miljön kan gynna vissa arter, medan det blir svårare för andra. Det som utgör ett hot för en art kan innebära större möjligheter att växa för en annan art. Vilka saker tror ni är bra för människan och vilka saker tror ni kan utgöra ett hot?

Stad och civilisation

Även om den vilda naturen, utan människor, står i centrum för filmen så finns referenser till civilisationen. Detta kan användas som utgångspunkt för att lära sig lite mer om civilisationshistoria och hur människan organiserat och urbaniserat sina samhällen.

- Lär er mer om den tidiga civilisationen, när människor började bosätta sig i större grupper vid floder (det finns tips på källor i slutet av handledningen). Varför

tror ni att det var just vid floder som människor började forma grupperingar som sedan blev städer? Titta på en Sverigekarta (eller en karta över ert landskap) och prata om vilka de största och äldsta städerna på kartan är. Varför har det blivit städer just där?

- Titta på [UR:s](#) eller [SO-rummets](#) filmer om antiken. Vilka byggnader och saker ni ser där känner ni igen från den sjunkna staden i *Flow*? Vad är en amfiteater och vad gjorde man där under antiken? Finns det sådana mötesplatser idag och vilka är de? Hur kan upp till 15 000 människor idag dela en upplevelse eller få samma information?
- Googla och titta på bilder på olika typer av antika byggnader och prata om hur de skiljer sig från samma typ av byggnader idag.

Extra läsövning

Boka ett besök på skolbiblioteket (eller det folkbibliotek som skolan har koppling eller närhet till). Låt varje elev på förhand bestämma sig för ett tema från handledningen (djur, natur och miljö eller historia) och ta hjälp av bibliotekarie/bibliotekspedagog för att hitta böcker i ämnet – skön- eller facklitteratur spelar ingen roll, poängen är att eleverna ska få stöd i att söka information på biblioteket, bläddra i olika böcker och bli lässugna.

Bild: Njutafilms

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

En katt i Paris (Jean-Loupe Feliciolo & Alain Gagnol, 2010, Frankrike/Nederländerna/Belgien/Schweiz). Animerad äventyrskomedi om ett djur i stadsmiljö. Läs filmens [handledning](#).

Nya vänner på Lunneskär (Jeremy Purcell och Lorrain Lordan, 2023, Irland) Animerad äventyrsfilm med musikaliska inslag om en naturkatastrof. Läs filmens [handledning](#).

Funnen och vunnen (Philip Hunt, 2008, Storbritannien) Animerat filmäventyr om vänskap och ensamhet och att rädda en pingvin.

Pingvinresan (Luc Jacquet, 2005, Frankrike) Lågmäld och vacker dokumentärfilm om kejsarpingvinen och dess liv.

Läsa

Naturkatastrofer av Andrew Langley, faktabok 9-12 år, Berghs, 2007.

Länkar

Artiklar från SO-rummet:

- [Naturkatastrofer, miljö och samhällets sårbarhet](#).
- [Global uppvärmning](#)
- [Floderna och de första civilisationerna](#)
- [Städernas historia](#)

[Antikens Grekland](#), film (8 min), SO-rummet

[Nils + naturkatastrofer = sant](#), film (6 min), UR

[Antiken](#), film (18 min), UR

[WWF:s sida för hållbart lärande](#) som innehåller kunskap och material både för elever och lärare

[Antik grekisk teater](#) - kortfattad kunskap om teatern under antiken, Parkteaterappen.se

[Extramaterial](#) specifikt framtagna till filmhandledningen

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Belgien, Frankrike, Lettland, 2024

Regi: Gints Zilbalodis

Producent: Gints Zilbalodis, Matīss Kaža, Ron Dyens
Gregory Zalcmān

Manus: Gints Zilbalodis, Matīss Kaža

Tekniska fakta

Längd: 85 min

Censur: Från 7 år

Sverigepremiär: 2024-11-15

Distribution: Njutafilms

Filmen kan också finnas i utbudet hos din mediecentral.

REDAKTION

Text: MK Cornelius

Redaktör: Rebecka Bülow

Svenska Filminstitutet, februari 2024

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio